

BETEKENT DAKLOOSHEID STEMLOOSHEID?

Samenvatting masterscriptie – Tim Wagelaar

CONCLUSIE

De politieke participatie van dakloze mensen is zeer beperkt door drie soorten drempels. Dit is problematisch, aangezien deze groep juist veel baat heeft bij maatschappelijke verandering. Tegelijkertijd is het voor hen dus lastig om die verandering te realiseren door politieke participatie.

DRIE SOORTEN DREMPELS

Formele drempels:	Situationele drempels:	Intrinsieke drempels:
Voor kiesgerechtigde mensen is een <u>registratie in de BRP met een briefadres een vereiste voor formele participatie</u> . Alleen op die manier kunnen mensen hun stempas ontvangen. Volgens dit onderzoek gaat dit bij de meeste mensen goed. Voor de <u>grote groep dakloze mensen zonder Nederlandse nationaliteit zijn de mogelijkheden tot formele participatie zeer beperkt</u> .	De situatie waarin dakloze mensen zich bevinden maakt participatie bijna onmogelijk. Vrijwel alle respondenten geven aan dat het <u>lastig is om bezig te zijn met iets abstracts als de politiek, wanneer de basale levensbehoeftes zo onzeker zijn</u> . Daarnaast is het door <u>stress</u> lastig om na te denken over de politiek. Veel mensen richten zich daarom op de <u>eigen levenssfeer</u> .	Veel respondenten geven aan ook <u>niet te willen participeren</u> . Dit komt door een <u>enorm wantrouwen</u> . Vrijwel iedereen heeft het gevoel " <u>dat de politiek er toch niet voor hen is</u> ". Daarom is het zonde van je energie om daar mee bezig te zijn. De onvrede is ook gigantisch. <u>De interesse wisselt</u> : sommige mensen volgen het nieuws nog wel, maar een groot deel is daar ook mee gestopt.

AANBEVELINGEN:

- Probeer stemmen zo eenvoudig mogelijk te maken voor dakloze mensen, door een informatiecampagne en stemlocaties op handige plekken.
- Wees realistisch bij ambities om dakloze mensen op grote schaal te betrekken bij besluitvorming. Het lijkt haalbaarder om een aantal mensen als "woordvoerder" te laten functioneren.
- Bied altijd een vergoeding voor het inbrengen van ervaringskennis.

RESULTATEN PER DREMPEL

FORMELE DREMPELS

Voor mensen met de Nederlandse nationaliteit:

- Registratie in BRP met briefadres is cruciaal. De stempas wordt namelijk bezorgd op het briefadres.
- 10% heeft geen stempas ontvangen.
- Een briefadres is geen formele vereiste voor lidmaatschap van de meeste politieke partijen. Lid worden zonder briefadres vereist wel maatwerk, want veel communicatie verloopt via de post. De meeste partijen zijn hiertoe bereid.

Voor mensen zonder de Nederlandse nationaliteit:

- Veel dakloze mensen hebben een migratieachtergrond.
- Een groot deel van deze mensen mag dus bij veel verkiezingen niet stemmen.
- De Nederlandse nationaliteit is niet vereist om lid te worden van politieke partijen.

"[Ik zou willen] dat de mensen die geen papieren hebben een speciaal pasje krijgen om toch te stemmen in NL"

SITUATIONELE DREMPELS

Basisbehoeftes als prioriteit:

- De omstandigheden waarin dakloze mensen zich moeten redden lijken politieke participatie vrijwel onmogelijk te maken.
- De open vraag "wat moet er veranderen zodat u politiek actiever kan worden?" is het meest beantwoord met "een dak boven mijn hoofd".

"Wow, you want me to sleep under a bridge and now work up in parliament? Well, if there is food and it is warm all year long?"

Invloed van stress:

- Dakloosheid gaat gepaard met veel stress. Deze stress vernauwt mensen hun blik en verlaagt doenvermogen.
- Dit maakt het moeilijk om oog te houden voor iets abstracts als de politiek.

"Als dakloze kun je alleen maar zien wat er tussen je oogkleppen zit."

Focus op de eigen levenssfeer

- Respondenten proberen het goede te doen voor de mensen om hun heen, maar politiek is te ver weg en niet de energie waard.
- Opvallend veel respondenten gaven aan dat religie of spiritualiteit politiek overbodig maken.

"Ik heb geen gevoel voor de politiek. Maar ik ben heel tevreden met mijn spirituele leven."

INTRINSIEKE DREMPELS

Wantrouwen:

- Heel veel respondenten geven aan ook niet te willen participeren omdat "de politiek er toch niet voor hen is".
- Het wantrouwen en de onvrede zijn enorm.

Wantrouwen en onvrede lijken twee redenen te hebben:

- De hardheid van veel regelingen. Mensen voelen zich "gepiepeld" door een gebrek aan hulp.
- "Verkeerde prioriteiten" bij het aanpakken van de wooncrisis. Veel mensen vinden het frustrerend dat "buitenlanders snel een woning krijgen", terwijl zij moeten wachten

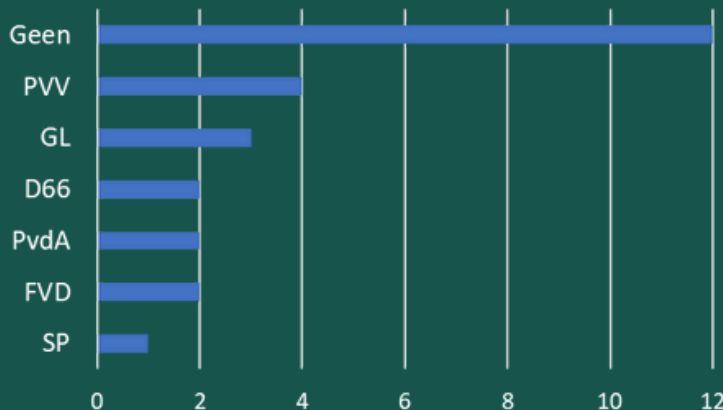
Interesse:

- De interesse lijkt te verschillen. Een deel volgt het nieuws nog wel, terwijl een ander deel daar ook helemaal niet meer mee bezig is.

Hoe tevreden bent u met de politiek op een schaal van 1 tot 10?

- Gemiddeld cijfer: 3,2
- 30% van de respondenten geeft een 0 of een 1.
- 20% geeft een voldoende.

Wat is uw favoriete politieke partij?

Reactie van een respondent op de vraag of hij stemrecht heeft

5. Are you allowed to vote?

☐ Yes

☐ No

☐ I don't know

☒ I don't care

That is a very important question for Homeless People! If I would be allowed, I wouldn't go. AsSholes!

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Data:

- 28 vragenlijsten afgenomen.
- 12 semi-gestructureerde interviews gehouden.
- 7 dagen gewerkt in een inloophuis voor dakloze mensen.
- Gesprekken gevoerd met (ervarings)deskundigen om voorlopige resultaten en conclusies te bevestigen.
- Aangevuld met andere methoden.

Beperkingen:

- Kleine steekproef.
 - Amsterdam te dominant binnen de steekproef.
 - Groep economisch dakloze mensen ondervertegenwoordigd.
 - Alle respondenten zijn verzameld via hulporganisaties.
- ↳ Daarom vervolgonderzoek nodig met een grotere steekproef.